

Bevaka barnets rätt i ett dödsbo

Personer under 18 år (nedan benämnt "barn") är omyndiga och saknar full rättshandlingsförmåga. Det innebär att barn inte själva kan ingå bindande avtal.

Som förmyndare företräder du barnet i ekonomiska och rättsliga angelägenheter. Ett exempel kan vara om barnet är dödsbodelägare. Detta blir vanligtvis aktuellt när någon anhörig till barnet har avlidit.

Dödsboets tillgångar fördelas genom att dödsbodelägarna undertecknar ett arvskifte där du företräder barnet och undertecknar för barnets räkning.

När du skriver under ett arvskifte för barnets räkning måste du ansöka om överförmyndarens samtycke för att det ska bli giltigt. Överförmyndaren kontrollerar att fördelningen av arvet har skett enligt lag så att barnet inte förlorar någon del av sitt arv.

Om du som förmyndare och ditt barn är dödsbodelägare i samma dödsbo måste du meddela det till överförmyndaren. Vi förordnar då en tillfällig god man som bevakar barnets rätt i dödsboet, då du inte får företräda barnet när du kan ha motstridiga intressen (jäv).

Om du har del i samma dödsbo som barnet måste du meddela det till överförmyndaren.

Bouppteckning

Bouppteckningen är en skriftlig förteckning som visar vilka som är den avlidnas dödsbodelägare enligt lag eller testamente. Den avlidens arvingar kallas för dödsbodelägare.

Har någon avlidit och barnet ska ärva ingår det i ditt uppdrag att se till att en bouppteckning görs inom tre månader efter dödsfallet. Om det går ska du vara med vid bouppteckningsförrättningen, det möte där bouppteckningen görs. Då går man igenom vilka tillgångar och skulder den avlidne hade på dödsdagen. Alla dödsbodelägare och efterarvingar ska kallas till mötet.

Du ska även se till att bouppteckningen lämnas in till Skatteverket för registrering inom en

månad från
bouppteckningsförrättningen.

Det är inte ditt uppdrag som
förmyndare att skriva
bouppteckningen själv, utan att se till
att den blir gjord. Dödsboet kan
anlita en juristbyrå för hjälp.

Dödsboanmälan

Om dödsboet saknar tillgångar eller
om tillgångarna endast räcker till
begravningskostnader kan en
dödsboanmälan upprättas i stället för
en bouppteckning. Om det är aktuellt
har dödsbodelägarna ansvar för att
kontakta kommunen. En boudredare
på kommunen gör en bedömning om
det ska göras en dödsboanmälan
eller en bouppteckning. Mer
information hittar du på respektive
kommuns hemsida.

Bodelning

Om den avlidne var gift ska det göras
en bodelning före arvskiftet. En
bodelning betyder förenklat att
makarna delar egendomen i två delar.
Den ena delen tillhör den
efterlevande och den andra delen
tillhör dödsboet och ska delas i ett
arvskifte. Överförmyndaren måste
samtycka till bodelningen. Oftast görs
bodelning och arvskifte i samma
handling. Samtycke lämnas då i ett
gemensamt beslut.

Testamente

Om barnet är bröstarvinge har denne
alltid rätt till sin laglott (hälften av
arvslotten). Bröstarvingar är ett
arvsrättsligt begrepp för avkomlingar
till en avliden i rakt nedstigande led,
dvs. barn samt barnbarn och
barnbarnsbarn.

Ett testamente kan vara skrivet på så
sätt att barnet förlorar sin rätt till arv
eller inte får ut sin laglott. Då ska du
begära jämkning av testamentet
inom sex månader efter att du
delgivits testamentet. En jämkning
betyder en justering eller förändring.

Du får inte avstå arv för barnets
räkning eftersom det betyder att du
ger bort barnets pengar. Du kan heller
inte godkänna ett testamente för
barnets räkning. Du kan endast
bekräfta att du tagit del av
testamentet.

Anser du att testamentet är ogiltigt
kan du klandra det genom att väcka
talan i tingsrätten. En talan om
klander av testamentet ska väckas
inom sex månader från att du tagit
del av testamentet.

Är du osäker kan du kontakta en
juristbyrå för rådgivning.

Gåvor

Gåvor som den avlidne givit under sin
livstid kan påverka vad barnet har
rätt att ärva. Därför ska du be att
sådana gåvor tas med i

bouppteckningen. Om barnet är bröstarvinge till den avlidne kan du också behöva begära att gåvorna jämkas, så att barnet får sin laglott.

Om dödsboet ska sälja fast egendom eller bostadsrätt

Ibland ska dödsboet sälja fast egendom eller en bostadsrätt innan arvskiftet är klart. Du behöver då ansöka om överförmyndarens samtycke till försäljning av fast egendom eller bostadsrätt.

Kontakta överförmyndaren för mer information. Även om någon annan sköter om dödsboet är det bara du som är behörig att ansöka.

Arvskifte – tillgångarna fördelas

Efter att bouppteckningen registrerats hos Skatteverket kan dödsbodeläggarna skifta boet. Det innebär att tillgångarna delas mellan dödsbodeläggarna eller som det står angivet i ett eventuellt testamente.

Arvskiftet är ett avtal mellan dödsbodeläggarna om hur tillgångarna ska fördelas. Alla dödsbodeläggare ska underteckna arvskiftet och du ska skriva under för barnets räkning.

Ansökan om samtycke till arvskifte

Överförmyndaren måste godkänna arvskiftet innan dödsboets tillgångar

kan delas mellan delägarna. Därför ska du ansöka om samtycke och lämna in:

- Ansökan om samtycke.
- Kopia av bouppteckning och eventuellt testamente.
- Arvskifte.
- Eventuella fullmakter.
- Kontoutdrag över dödsboets konton från dödsdagen fram till dagen då arvet delas.
- Kopia av eventuell värdering av fastighet, bostadsrätt eller annat värdefullt lösöre.

När överförmyndaren har granskat handlingarna och sett att arvet fördelats enligt lag fattas ett skriftligt beslut om att godkänna arvskiftet.

Efter att skiftet är klart

När skiftet är klart och godkänt av överförmyndaren ska arvet betalas ut till barnet. När utbetalning skett ska du skicka in underlag till överförmyndaren som visar att pengarna har satts in på barnets konto. Är arvet som betalas ut över ett prisbasbelopp¹ ska det alltid sättas in på ett konto med överförmyndarspär.

Om barnet ärvt fast egendom eller bostadsrätt ska du skicka in ägarbevis till oss.

¹ 59 200 kronor för år 2026

Vad ska du göra om dödsboet inte skiftas?

Du ska lämna in en redogörelse om skifteshinder till överförmyndaren om inte dödsboet skiftas inom sex månader från tidpunkten för bouppteckningsförrättning. Därefter ska du lämna in en ny redogörelse var sjätte månad fram till dess att dödsboet har skiftats eller avtalat om sammanlevnad i oskiftat dödsbo.

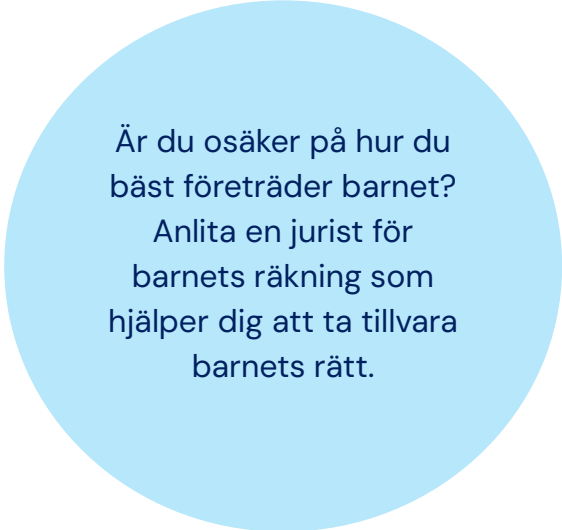
Ensam dödsbodelägare

Om barnet är ensam dödsbodelägare behöver det inte ske något arvskifte. Om arvet överstiger ett prisbasbelopp ska du se till att dödsboets samtliga tillgångar sätts in på ett överförmyndarspärtrat konto i barnets namn. Skicka sedan ett kontoutdrag till överförmyndaren som visar att pengarna är insatta på kontot.

Redovisning och kontrollerad förvaltning

Om barnet ärver tillgångar som överstiger åtta prisbasbelopp blir så kallad *kontrollerad förvaltning* aktuell. Det innebär att förmyndare årligen ska redovisa hur barnets tillgångar har förvaltats samt att vissa särskilda beslut krävs från överförmyndaren, exempelvis vid placering i aktier eller specialfonder.

Mer information om kontrollerad förvaltning och redovisning finns på vår hemsida.

Är du osäker på hur du bäst företräder barnet?
Anlita en jurist för barnets räkning som hjälper dig att ta tillvara barnets rätt.

CHECKLISTA

Det här behöver du som förmyndare göra:

- Bevaka att bouppteckningen förrättas – senast 3 månader från dödsdatum.
- Närvara vid bouppteckningen om det går.
- Bevaka att bouppteckningen skickas in till Skatteverket senast en månad efter förrättningen.
- Ta del av eventuellt testamente.
- Om det behövs: begär ändring (jämkning) eller överklaga (klandra) testamentet inom sex månader.
- Om det behövs: begär ändring av gåvor som påverkar arvet. Detta måste göras inom ett år efter att bouppteckningen avslutats.
- Ansök hos överförmyndaren om tillstånd för att sälja fastighet eller bostadsrätt, om det blir aktuellt.
- Bevaka att bodelning och arvskifte görs inom sex månader efter bouppteckningen. Tar det längre tid: meddela överförmyndaren och ange skälet.
- Ansök om överförmyndarens samtycke till egendomens fördelning i arvskifte.
- Skicka in bevis om insättning av arv när skiftet är klart.

Det här måste du lämna in när du ska ansöka om överförmyndarens samtycke:

- Ansökan (blankett) om samtycke till egendomens fördelning i arvskifte.
- Arvskifteshandling i original eller bestyrkt kopia.
- Kopia på registrerad bouppteckning (inklusive eventuellt testamente).
- Eventuella fullmakter i original eller bestyrkt kopia.
- Värderingsutlåtande för fastigheter, bostadsrätter eller värdefullt lösöre.
- Redovisningsräkning – kontoutdrag över dödsboets konton från dödsdagen till dagen för skiftet.
- I de fall det finns testamente ska underlag som visar att testamentet vunnit laga kraft lämnas in. Delgivningsbevis (vanligtvis legala arvingars bekräftelse på kopia av testamentet om att de tagit del av testamentet) tillsammans med ett intyg från tingsrätten om att testamentet inte klandrats inom klanderfristen (sex månader från det att delgivning av testamentet ägde rum).